

**DANSK
PRIVAT
RET**

Dansk Privatret

© 1983 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

4. udgave.

Bogen er sat med Lino Times

og trykt i

Nørhaven Bogtrykkeri a/s, Viborg

Bogbinderarbejde er udført af

ISBN 87-574-2335-0

FORORD

»Dansk Privatret – en lærebog« foreligger hermed i en revideret og ajourført fjerde udgave.

Bogen er primært tænkt som undervisningsgrundlag i juridiske fag ved handelshøjskoler, universiteter og andre læreanstalter. Med bogens forholdsvis brede udvalg af emner har det været hensigten at åbne mulighed for en friere sammensætning af pensum efter de enkelte undervisningsinstitutioners behov.

Kapitelafgrænsningen og valget af de systematiske hovedlinier er foretaget af forfatterne i fællesskab. Indholdet af de enkelte kapitler er de respektive forfattere ansvarlige for.

I forhold til 3. udgave er der foretaget ganske omfattende ændringer i teksten. Dette skyldes i første række væsentlige ændringer i lovgivningen. Der er bl.a. indarbejdet følgende betydningsfulde love, lovændringer og andre forskrifter, der er trådt i kraft siden 3. udgave: værdipapircentralloven, kreditkøbsloven, aktieselskabsloven, anpartsselskabsloven, ejendomsmægler- og ejendomshandlerbekendtgørelsen samt tinglysningslovens § 38.

Lektor, lic. jur. *Paul Krüger Andersen* har udarbejdet kapitlerne 2, 9 (afsnittene 1–3 og 6), 13 og 21, professor dr. jur. *Halfdan Krag Jespersen* kapitlerne 10, 16 og 17, lektor *Aage Michelsen* kapitel 20, professor *Jørgen Nørgaard* kapitlerne 1, 3, 4, 5, 6, 9 (afsnittene 4–5), 14, 22 og 23, lektor, jur. dr. *Hardy Rechnagel* kapitlerne 11, 12 og 15 samt professor *Niels Ørgaard* kapitlerne 7, 8, 18 og 19. Kapitlerne 4–6 er udarbejdet på grundlag af fremstillingen af de samme emner i Jørgen Nørgaard: »Introduktion til Formueretten«, 6. udgave.

Manuskriptet til bogen er afleveret i juni 1983.

Forfatterne

Indholdsoversigt

Kap. 1	Retssystemet og retskilderne af <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 2	Oversigt over retsplejen af <i>Paul Krüger Andersen</i>
Kap. 3	Formuerettigheder – begreb af <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 4	Aftaler af <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 5	Fordringers stiftelse ved skadegørende handlinger eller undladelser – Erstatning uden for kontraktsforhold af <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 6	Øvrige retsskabende kendsgerninger af <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 7	Fordringer på penge af <i>Niels Ørgaard</i>
Kap. 8	Overdragelse af fordringer af <i>Niels Ørgaard</i>
Kap. 9	Negotiable dokumenter Afs. 1–3 og 6 af <i>Paul Krüger Andersen</i> Afs. 4–5 af <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 10	Køb af <i>Halfdan Krag Jespersen</i>
Kap. 11	Køb af fast ejendom og tinglysningssystemet af <i>Hardy Rechnagel</i>
Kap. 12	Pant af <i>Hardy Rechnagel</i>
Kap. 13	Kautions af <i>Paul Krüger Andersen</i>
Kap. 14	Forsikring af <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 15	Transport af <i>Hardy Rechnagel</i>
Kap. 16	Arbejdsforhold af <i>Halfdan Krag Jespersen</i>
Kap. 17	Andre enkelte kontraktsforhold af <i>Halfdan Krag Jespersen</i>
Kap. 18	International privatret af <i>Niels Ørgaard</i>
Kap. 19	Tvangsfuldbyrdelse og konkurs af <i>Niels Ørgaard</i>
Kap. 20	Selskabsret af <i>Aage Michelsen</i>
Kap. 21	Immaterielret – Markedsføringsret – Monopolret af <i>Paul Krüger Andersen</i>
Kap. 22	Ægtefællers formueforhold af <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 23	Arv og dødsboskifte af <i>Jørgen Nørgaard</i>

INDHOLD

<i>Kapitel 1. Retssystemet og retskilderne</i>	1–8
1. <i>Indledning</i>	1
2. <i>Retskilderne</i>	1
2.1. Lovene	1
2.1.1. Grundloven	1
2.1.2. Love	2
2.1.3. Anordninger	2
2.1.4. Cirkulærer	3
2.1.5. Legalitetsprincippet	3
2.1.6. Loves fortolkning	3
2.1.7. Deklaratoriske og præceptive lovbestemmelser	5
2.2. Retspraksis	5
2.3. Sædvane	6
2.4. Forholdets natur	6
3. <i>Retssystemet</i>	7
3.1. Privatret og offentlig ret	7
3.2. Civilproces, fogedret og skifteret	8
4. <i>Retsevne og handleevne</i>	8
4.1. Retsevne	8
4.2. Handleevne	8
<i>Kapitel 2. Oversigt over retsplejen</i>	9–22
1. <i>Indledning</i>	9
2. <i>Borgerlig retspleje og strafferetspleje</i>	9
3. <i>Domstolenes organisation og kompetence</i>	10
3.1. Almindelige og særlige domstole	10
3.1.1. Byret	10
3.1.1.1. Fogedret	10
3.1.1.2. Skifteret	11

3.1.2.	Landsretter	11	2.	<i>Gensidigt bebyrdende aftaler ctr. gaveaftaler</i>	30
3.1.3.	Sø- og handelsretten i København	11	3.	<i>Dansk ret opstiller normalt ikke formkrav for aftaler</i>	31
3.1.4.	Højesteret	11	4.	<i>Aftalers indgåelse – tilbud og accept</i>	32
3.1.5.	Forbrugerklagernævnet	11	4.1.	Tilbud	32
3.1.6.	Særlige domstole	12	4.1.1.	Løfte	32
3.2.	De almindelige domstoles saglige kompetence (virkekreds) ...	12	4.1.2.	Løftebetingelser	33
3.3.	De almindelige domstoles lokale kompetence (værneting)	13	4.1.2.1.	Afgiveren skal pålægge sig en byrde	33
3.4.	Funktionel kompetence	13	4.1.2.2.	Erklæringen skal give udtryk for en beslutning	34
3.4.1.	Appel	13	4.1.2.3.	Adressat	34
3.4.2.	Genoptagelse	14	4.1.2.4.	Afgivelse	34
4.	<i>Retssagens parter – processuelle grundprincipper</i>	15	4.1.2.5.	Erklæringen skal være kommet til kundskab	34
4.1.	Påtalesubjekt	15	4.2.	Accept	35
4.2.	Partsprincip	16	4.2.1.	Acceptfrist	35
4.3.	Forhandlings- og dispositionsprincip	16	4.2.1.1.	Aftalelovens § 2	36
4.4.	Bevisbedømmelse	17	4.2.1.2.	Aftalelovens § 3	36
4.5.	Bevisbyrde	17	4.2.1.3.	Afslag på tilbud	38
5.	<i>Fuldbyrdelses- og anerkendelsessøgsmål – retskraft</i>	18	4.2.2.	Forsinket accept	38
5.1.	Sagsbehandling af en inkassosag	19	4.2.3.	Uoverensstemmende accept	38
6.	<i>Forlig</i>	21	4.2.4.	Reklamation	39
7.	<i>Voldgift</i>	21	4.2.5.	Afkald på accept	39
			5.	<i>Aftalers tilblivelse på anden vis</i>	39
			5.1.	Standardkontraktens vedtagelse	40
			5.2.	Specielle kontraktsprocedurer	41
			5.3.	Kvasiaftaler	41
			5.4.	Forpligtelse som følge af passivitet	41
<i>Kapitel 3. Formuerettigheder – begreb</i>	23–26		6.	<i>Aftalers fortolkning og udfyldning</i>	43
1.	<i>Formuerettigheder</i>	23	6.1.	Indledning	43
2.	<i>Rettighedstyper</i>	23	6.2.	Fortolkning	43
2.1.	Ejendomsretten	23	6.2.1.	Fortolkningsmomenter	43
2.2.	De begrænsede tinglige rettigheder	23	6.2.2.	Fortolkningsregler	45
2.3.	Fordringsretten	25	6.2.3.	Fortolkning af standardkontrakter	45
<i>Kapitel 4. Aftaler</i>	27–84		6.3.	Udfyldning	46
1.	<i>Indledning</i>	27	6.4.	Aftale og fortolkning ctr. udfyldning – bevismæssigt	47
1.1.	Den historiske udvikling	27	7.	<i>Løfters ugyldighed</i>	47
1.2.	Aftaleloven – Fastlæggelse af de mest centrale begreber	30	7.1.	Indledning og definition	47
			7.2.	Stærke og svage ugyldighedsgrunde	49

4.6.1.	Nødværge	96
4.6.2.	Nødret	96
4.6.3.	Samtykke	96
4.6.4.	Negotiorum gestio	97
5.	<i>Den erstatningskrævende skal have lidt et tab</i>	97
5.1.	Ikke alle tab erstattes (fuldt ud)	97
5.2.	Ikke alles tab erstattes	98
5.3.	Påvirkes den skadelidtes krav af tredjemands ydelse?	99
6.	<i>Årsagsforbindelse</i>	101
7.	<i>Adækvans</i>	101
8.	<i>Den skadelidtes medvirken</i>	102
9.	<i>Flere skadevoldere</i>	103
<i>Kapitel 6. Øvrige retsskabende kendsgerninger</i>		104–108
1.	<i>Indledning</i>	104
2.	<i>Negotiorum gestio</i>	104
3.	<i>Berigelsesgrundsætningen</i>	105
4.	<i>Hævd</i>	105
5.	<i>Frugter og udbytte</i>	107
<i>Kapitel 7. Fordringer på penge</i>		109–139
1.	<i>Indledning</i>	109
2.	<i>Gældsbrevsloven og andre retskilder</i>	110
3.	<i>Pengelånskontrakten</i>	112
3.1.	Långiverens forpligtelse	113
3.2.	Låntagerens forpligtelse	113

4.	<i>Flere skyldneres hæftelse</i>	114
4.1.	Solidarisk hæftelse	114
4.2.	Pro rata hæftelse	115
4.3.	Regres mellem solidariske skyldnere	115
5.	<i>Skyldnerens pligter</i>	116
5.1.	Betalingsmidler	116
5.1.1.	Penge	116
5.1.2.	Checks	117
5.2.	Betalingstid	117
5.2.1.	Forfaldstid	117
5.2.2.	Frigørelsestid	118
5.3.	Betalingssted	119
5.4.	Rette modtager	120
5.5.	Betingelser for skyldnerens betalingspligt	121
6.	<i>Misligholdelse</i>	121
6.1.	Fordringshaverens ret til at kræve betaling før forfaldstid	121
6.2.	Erstatning	122
6.2.1.	Forhalingsrente	122
6.2.2.	Erstatning ved siden af forhalingsrenten	124
6.2.3.	Kurstab ved forpligtelser i fremmed mønt	125
7.	<i>Fordringshavermora</i>	125
8.	<i>Fordringers ophør</i>	127
8.1.	Opgivelse	127
8.2.	Modregning	128
8.2.1.	De almindelige betingelser for modregning	129
8.2.1.1.	Udjævnlighed	129
8.2.1.2.	Afviklingsmodenhed	129
8.2.1.3.	Gensidighed	130
8.2.1.4.	Udelukkelse af modregning	131
8.2.2.	Særlige modregningsregler	131
8.2.2.1.	Konnekse fordringer	131
8.2.2.2.	Modregning i konkurs	131
8.3.	Forældelse	133
8.3.1.	DL 5-14-4	134
8.3.2.	Forældelsesloven	135
8.3.3.	Andre forældelsesregler	136
8.3.4.	Virkninger af konkurs og tvangsakkord	137

8.3.4.1.	Konkurs	137
8.3.4.2.	Tvangsakkord	138
8.4.	Prækclusion	138
9.	Efterbetaling og tilbagebetaling	139
<i>Kapitel 8. Overdragelse af fordringer</i>		140–153
1.	Indledning	140
2.	Begrænset overførlighed	142
2.1.	Begrænsninger af hensyn til rettighedshaveren	142
2.2.	Begrænsninger af hensyn til skyldneren	143
2.3.	Båndlæggelse ifølge viljesbestemmelse	144
3.	Almindelige regler om overdragelse af fordringer	144
3.1.	Aftalen	144
3.2.	Eksstinktiv erhvervelse	145
3.3.	Erhververens ret	145
3.4.	Overdragerens indeståelse for fordringen	146
4.	Simple fordringer	146
4.1.	Skyldnerens retsstilling efter overdragelse af fordringen	146
4.1.1.	Skyldnerens indsigelser	146
4.1.2.	Legitimation	148
4.1.2.1.	Betaling til overdrageren	148
4.1.2.2.	Betaling til erhververen	149
4.1.2.3.	Betingelser for at skyldneren er forpligtet til at betale til erhververen	150
4.2.	Omsætningsbeskyttelse	150
4.2.1.	Beskyttelse mod overdragerens kreditorer	151
4.2.2.	Beskyttelse mod godtroende aftaleerhververe (Dobbeltoverdragelse)	152
4.3.	Bank- og sparekassebøger	152
<i>Kapitel 9. Negotiable dokumenter</i>		154–185
1.	Begreb og afgrænsning	154
1.1.	Negotiabilitet	154
1.2.	Hvilke dokumenter er negotiable?	155

1.3.	Legitimationspapirer og indløsningspapirer	155
1.4.	Fremstillingens genstand	156
2.	<i>Omsætningsgældsbreve</i>	156
2.1.	Gældsbrevslovens regler	157
2.1.1.	Hvilke dokumenter er omsætningsgældsbreve?	157
2.1.2.	Omsætningsgældsbrevs negotiabilitet	158
2.1.3.	Dokumentet er bærer af fordringen	158
2.1.4.	Fortabelse af rettigheder. – Vindikation afskæres	159
2.1.4.1.	Hvilke rettigheder fortabes?	159
2.1.4.2.	Eksstinktionsbetingelser	160
2.1.5.	Fortabelse af indsigelser	161
2.1.5.1.	Hvilke indsigelser fortabes?	161
2.1.5.2.	Hvilke indsigelser bevares?	162
2.1.5.3.	Eksstinktionsbetingelser	162
2.1.6.	Legitimationsregler	163
2.1.6.1.	Legitimationens betydning for skyldnerens betalingsforpligtelse	163
2.1.6.2.	Legitimationens betydning for skyldnerens frigørelse ved betaling	164
2.1.7.	Gyldighedsvirkning ved overdragerens umyndighed	165
2.1.8.	Modregning	165
2.1.9.	Omsætningsbeskyttelse	165
2.1.9.1.	Beskyttelse over for overdragerens kreditorer	166
2.1.9.2.	Beskyttelse over for overdragerens omsætningserhververe	166
2.2.	Fondsaktiver	166
2.2.1.	Værdipapircentralen – begrebet fondsaktiver	166
2.2.2.	Rettighederne er ikke knyttet til dokumenter, men til registrering	167
2.2.3.	Prioritetskonflikter	167
2.2.4.	Eksstinktion – gyldighedsvirkning	168
2.2.5.	Legitimation	168
2.2.6.	Værdipapircentralens erstatningspligt	169
3.	<i>Veksler</i>	169
3.1.	Begrebet en veksler – forskellige vekselformer	169
3.2.	Retsforholdet mellem trassaten og remittenten	171
3.3.	Retsforholdet mellem trassenten og remittenten	171
3.4.	Retsforholdet mellem trassenten og trassaten	172
3.5.	Retsforholdet mellem trassentens kreditorer/ omsætningserhververe og remittenten	172

3.6.	Overdragelse af veksler (endorsement)	172
3.6.1.	Fortabelse af rettigheder over en veksel	173
3.6.2.	Fortabelse af en skyldners indsigelser	174
3.6.2.1.	Causaindsigelser	174
3.6.2.2.	Indsigelser om retsstridig udfyldning	175
3.6.2.3.	Andre fortabelige indsigelser	176
3.6.2.4.	Ufortabelige indsigelser	176
3.6.3.	Betaling af veksler	176
3.7.	Vekselregres	178
3.7.1.	Regres på grund af manglende betaling	178
3.7.2.	Regres på grund af manglende accept	179
3.7.3.	Regres på grund af trassatens konkurs m.v.	179
3.7.4.	Vekselregressens gennemførelse	179
3.7.5.	Forældelse af regreskrav	179
3.7.6.	Berigelseskrav	180
3.8.	Vekselsagers processuelle behandling	180
3.9.	Tvangsfuldbyrdelse	180
4.	<i>Checks</i>	181
4.1.	Begrebet en check	181
4.2.	Overdragelse af checks (endorsement)	182
4.2.1.	Fortabelse af rettigheder over en check	183
4.2.2.	Fortabelse af en skyldners indsigelser	183
4.2.3.	Betaling af checks	183
4.3.	Checkregres	184
4.4.	Checksagers processuelle behandling	184
5.	<i>Mortifikation af værdipapirer</i>	184
<i>Kapitel 10. Køb</i>		186–288
1.	<i>Indledning. Begrebet køb. Afgrænsning og systematik</i>	186
2.	<i>Købeloven</i>	187
2.1.	Karakteristik. Forholdet til andre retskilder. Lovens fravigelighed	187
2.2.	Anvendelsesområde	188
2.3.	Retshandelens nærmere karakter	188
2.3.1.	Specieskøb og genuskøb m.v.	188
2.3.2.	Handelskøb og civilt køb	189

2.3.3.	Forbrugerkøbsreglerne	189
2.3.3.1.	Indledning	189
2.3.3.2.	Begrebet forbrugerkøb	190
2.3.3.3.	Reglernes karakter og indpasning i købeloven	190
2.3.4.	Bytte	191
3.	<i>Udveksling af parternes ydelse</i>	191
3.1.	Begrebet »levering«	191
3.2.	Tiden for aftalens opfyldelse	191
3.3.	Leveringsstedet	192
3.3.1.	Køberens ydelse	192
3.3.2.	Sælgerens ydelse	192
3.3.2.1.	Afhentningskøb	193
3.3.2.2.	Udbringelseskøb	193
3.3.2.3.	Forsendelseskøb	193
3.3.2.4.	Forbrugerkøb	197
3.4.	»Ydelse mod ydelse«	197
3.4.1.	Indledning	197
3.4.2.	Den almindelige regel (Kbl. § 14)	198
3.4.3.	Afsendelseskøb (Kbl. §§ 15–16 og 71)	199
3.4.3.1.	Betaling mod udlevering af selve varen	199
3.4.3.2.	Betaling mod dokumenter	199
3.5.	Risikoen (faren) for salgsgenstandens hændelige undergang og forringelse	201
3.5.1.	Begrebet risikoens overgang	201
3.5.2.	Nærmere om risikoreglerne	202
3.5.2.1.	Hovedreglen (Kbl. § 17, stk. 1)	202
3.5.2.2.	Undtagelser	203
4.	<i>Sælgerens ydelse</i>	205
4.1.	Indledning	205
4.2.	Omfanget af sælgerens ydelse – hovedydelse og biydelser	206
4.2.1.	Udbytte af salgsgenstanden (Kbl. §§ 18–20)	207
4.2.2.	Spillerum for mængden (Kbl. § 66)	208
4.3.	Forsinkelse	208
4.3.1.	Retten til at fastholde købet (naturalopfyldelse)	209
4.3.2.	Ret til at hæve købet	209
4.3.3.	Retten til at kræve skadeserstatning	211
4.3.3.1.	Speciessælgerens erstatningsansvar	211
4.3.3.2.	Genussælgerens erstatningsansvar	212
4.3.3.3.	Erstatningens omfang	215

4.3.3.4.	Køberens reklamationspligt	215
4.4.	Mangler	215
4.4.1.	Indledning. Begreber	215
4.4.2.	Nærmere om mangelsbegrebet	216
4.4.2.1.	Ikke alle »fejl« er mangler	216
4.4.2.2.	Mangelsbedømmelsen	216
4.4.2.3.	Det afgørende tidspunkt	221
4.4.3.	Mangelsbeføjelserne	222
4.4.3.1.	Forholdsmæssigt afslag	222
4.4.3.2.	Retten til at hæve købet	222
4.4.3.3.	Ret til at kræve mangelfri ydelse	223
4.4.3.4.	Køberens ret til erstatning	224
4.4.4.	Mangelsbeføjelsernes bortfald	227
4.4.4.1.	Afhjælpning af manglen	227
4.4.4.2.	Reklamationsregler (Kbl. §§ 51–54)	229
4.4.4.3.	Øvrige forhold	232
4.5.	Retlige mangler	232
4.5.1.	Vanhjæmmel	232
4.5.1.1.	Begreb	232
4.5.1.2.	Køberens beføjelser	232
4.5.1.3.	Vanhjæmmelsbeføjelsernes bortfald	233
4.5.2.	Rådighedsmangler	234
5.	<i>Køberens ydelse</i>	234
5.1.	Omfanget af køberens ydelse	234
5.1.1.	Selve købesummen	234
5.1.2.	Særregel for handelskøb	235
5.1.3.	Omkostninger m.v.	236
5.1.4.	Hvor købesummen beregnes efter mængden	236
5.1.5.	Emballage	236
5.2.	Misligholdelse fra køberens side	236
5.2.1.	Forsinkelse	236
5.2.1.1.	Begreb	237
5.2.1.2.	Sælgerens beføjelser	237
6.	<i>Fordringshavermora. Ophævelse af køb m.v. Almindelige reklamationsregler</i>	241
6.1.	Fordringshavermora	241
6.1.1.	Indledning	241
6.1.2.	Sælgerens fordringshavermora	241
6.1.3.	Køberens fordringshavermora	242

6.1.3.1.	Almindelige bemærkninger	242
6.1.3.2.	Retsvirkningerne af køberens fordringshavermora	242
6.2.	Ophævelse af køb m.v.	244
6.2.1.	Almindelige regler om afvisning af salgsgenstanden	244
6.2.1.1.	Køberens omsorgspligt	245
6.2.1.2.	Genstandens tilbagegivelse til sælgeren	245
6.2.2.	Afhængigheden mellem ydelserne fastholdes længst muligt	246
6.2.3.	Erstatningsberegningen	246
6.3.	Almindelige reklamationsregler	247
7.	<i>Køberens omsætningsbeskyttelse</i>	248
7.1.	Køberens kreditorbeskyttelse	248
7.1.1.	Indledning	248
7.1.2.	Specieskøb: fra aftalens tidspunkt	249
7.1.3.	Genuskøb: ved bindende individualisering	249
7.1.4.	Særligt om bestillingskøb o.l.	250
7.1.4.1.	Bestillingskøb som specieskøb	250
7.1.4.2.	Bestillingskøb som genuskøb	250
7.1.5.	Særligt om overdragelse til sikkerhed	251
7.1.5.1.	Indledning	251
7.1.5.2.	Proforma-køb (»skinretshandel«)	251
7.1.5.3.	Omgåelsesretshandel (»møbellån«)	251
7.2.	Eksstinktions-/vindikationspørgsmål	252
7.2.1.	Indledning	252
7.2.2.	Til fordel for hvem (C) kan eksstinktion finde sted	253
7.2.3.	De forskellige konflikttilfælde (A–B)	253
7.2.3.1.	Tyveri	253
7.2.3.2.	Ulovlig omgang med hittegods o.l.	254
7.2.3.3.	Forskellige betroelsestilfælde	254
7.2.3.4.	Ejendomsforbeholdskøberens (B's) videresalg	254
7.2.3.5.	Overdragerens (B's) adkomst ugyldig eller uvirksom	255
7.2.3.6.	»Legitimationstilfælde«	256
7.2.3.7.	Den førstberettigede (A) afleder sin ret fra overdrageren (B)	257
7.2.4.	Almindelige synspunkter og regler	258
7.2.4.1.	Indledning	258
7.2.4.2.	Den berettigedes uagtsomhed	258
7.2.4.3.	Passivitet hos den berettigede	258
7.2.4.4.	Almindelige eksstinktionsbetingelser	258
8	<i>Sælgerens omsætningsbeskyttelse</i>	259
8.1.	Køberens manglende betalingsevne	260

8.1.1.	Indledning	260
8.1.2.	Sælgerens »standsingsret« (Kbl. §§ 39 og 40)	260
8.1.2.1.	Retten til at holde salgsgenstanden tilbage	261
8.1.2.2.	Retten til at standse afsendt gods	261
8.1.2.3.	Retten til at hæve købet	263
8.1.2.4.	Afværgelse af sælgerens standsingsret	263
8.1.3.	Sælgerens udtagesret	263
8.2.	Ejendomsforbehold	264
8.2.1.	Almindelige betingelser for ejendomsforbeholdets omsætningsbeskyttelse	264
8.2.1.1.	En udtrykelig aftale	264
8.2.1.2.	Inden overgivelsen	265
8.2.1.3.	Kravene om specifikation og identifikation	265
8.2.1.4.	Kun til sikkerhed for købesummen	265
8.2.1.5.	Tinglysningslovens § 38	266
8.2.2.	Kreditkonsignation	266
8.2.2.1.	Betingelser for kreditorbeskyttelse	266
8.2.2.2.	Fordringen på tredjemand	267
8.2.3.	Overdragelse af rettigheder i køb med ejendomsforbehold	268
8.2.3.1.	Succession på købersiden	268
8.2.3.2.	Succession på sælgersiden. »Finansiering«	268
9.	<i>Kreditkøb. Ejendomsforbehold. Kontokøb. Forbrugerløb</i>	269
9.1.	Kreditkøbslovens område. Begrebsbestemmelser m.v.	269
9.1.1.	Indledning	269
9.1.2.	Køb	270
9.1.3.	Løsøre	270
9.1.4.	Køb på kredit	270
9.1.5.	Kreditor	271
9.1.6.	Andre begreber. Systematik. Fravigelighed	272
9.2.	Regler for alle kreditkøb omfattet af loven, incl. forbrugerløb	272
9.2.1.	Alment gældende regler	272
9.2.1.1.	Nedsættelse af køberens ydelse	272
9.2.1.2.	Afskrivning af køberens betalinger til kreditor	273
9.2.1.3.	Kreditors beføjelser ved køberens misligholdelse	273
9.2.1.4.	Afkortning af kreditomkostningerne ved tilbagebetaling eller ved betaling før forfaldstid	273
9.2.1.5.	Strafferegler. Frakendelse af retten til kreditsalg	274
9.2.2.	Ejendomsforbehold	274
9.2.2.1.	Indledning. Definition	275

9.2.2.2.	Kkl.s almindelige betingelser for ejendomsforbeholds gyldighed	275
9.2.2.3.	Tilbagebetaling ved køberens misligholdelse. Opgørelse af parternes mellemværende	276
9.2.2.4.	Særlige begrænsninger i kreditors tilbagebetalingssret	277
9.2.2.5.	Retsforfølgning på anden måde end ved tilbagebetaling	278
9.2.3.	Almindelige regler om kontokøb	278
9.3.	Supplerende regler om forbrugerløb	280
9.3.1.	Indledning. Definitioner	280
9.3.2.	Kreditors oplysningspligt. Kreditomkostningernes størrelse ...	281
9.3.2.1.	Andre køb end kontokøb	281
9.3.2.2.	Kontoaftaler	282
9.3.3.	Køberens indsigelser og rettigheder mod andre end sælgeren	283
9.3.4.	Ejendomsforbehold i forbrugerløb	284
9.3.5.	Fyldestgørelse uden ejendomsforbehold	286

Kapitel 11. Køb af fast ejendom og tinglysningsystemet 289–324

1.	<i>Indledning</i>	289
2.	<i>Køb af fast ejendom</i>	290
2.1.	Retskilder	290
2.2.	Købeaftalens form.	290
2.3.	Ejendomsmæglerens pligter og ansvar	291
2.4.	Undersøgelser vedrørende ejendommen	293
2.4.1.	Fysisk undersøgelse	294
2.4.2.	Oplysninger om forhold ved ejendommen	294
2.4.3.	Specielt om prioriteringen	295
2.5.	Slutseddel	295
2.6.	Skøde	296
2.6.1.	Betinget skøde	297
2.6.1.1.	Køberens omsætningsbeskyttelse	297
2.6.1.2.	Parternes dispositionsadgang	298
2.6.1.3.	Håndhævelse af ejendomsforbeholdet	298
2.6.2.	Endeligt skøde	299
2.7.	Parternes pligter	300
2.7.1.	Skødegivelse	301
2.7.2.	Berigtigelse af købesummen	301
2.7.2.1.	Gældsovertagelse	301
2.7.2.2.	Kontant udbetaling	302

2.7.2.3.	Sælgerpantebrev	303
2.7.3.	Risikoovergang	303
2.7.4.	Refusion	304
2.7.5.	Omkostninger	304
2.8.	Misligholdelse	306
2.8.1.	Nogle generelle træk	306
2.8.1.1.	Mangelsbegrebet	306
2.8.1.2.	Værdiansættelsen	307
2.8.1.3.	Væsentlighedskriteriet	308
2.8.1.4.	Sælgerens loyale oplysningspligt	308
2.8.1.5.	Køberens besigtigelse	309
2.8.1.6.	Reklamation og forældelse	309
2.8.2.	Nogle typiske misligholdelsestilfælde	309
2.8.2.1.	Køberens misligholdelse	310
2.8.2.2.	Forsinkelse fra sælgerens side	311
2.8.2.3.	Faktiske mangler	311
2.8.2.4.	Vanhjemmel og rådighedsmangler	316
3.	<i>Tinglysningssystemet</i>	317
3.1.	Retskilder	317
3.2.	Tinglysningssystemets funktioner	318
3.3.	Organisatorisk	318
3.4.	Grundlaget for tinglysning	319
3.5.	Tinglysningsmåden	320
3.6.	Undtagelser fra tinglysningskravet	321
3.7.	Tinglysningens retsvirkninger	321
3.7.1.	Prioritetskonflikter	322
3.7.2.	Vindikations/eksstinktionskonflikter	323
<i>Kapitel 12. Pant</i>		325–357
1.	<i>Om betydningen af en kontraktsparts insolvens</i>	325
1.1.	Kravet på ydelsen (omsætningsbeskyttelse)	325
1.2.	Ret over modydelsen (hæveadgang, standsningsret og ejendomsforbehold)	326
1.3.	Behov for særlig sikring	327
1.4.	Forskellige sikringsmåder	327
2.	<i>Pant</i>	328
2.1.	Indledende bemærkninger	328

2.1.1.	Om pant stillet af tredjemand	328
2.1.2.	Personligt gældsansvar?	329
2.1.3.	Hvilke aktiver?	329
2.1.4.	Oversigt. Systematik	330
2.2.	Pant i fast ejendom	330
2.2.1.	Sikringsakten og dokumenterne	330
2.2.1.1.	Pantebrev for bestemt beløb	331
2.2.1.2.	Skadesløsbreve	331
2.2.1.3.	Ejerpantebreve	331
2.2.2.	Forholdet mellem parterne, misligholdelsestilfælde	332
2.2.2.1.	Pantbrevsformularerne	333
2.2.2.2.	For sen betaling af terminsydelse	333
2.2.2.3.	Ejerskifte	334
2.2.2.4.	Tvangsauktion – økonomiske sammenbrud	334
2.2.3.	Forholdet til tredjemand	336
2.2.3.1.	Tredjemands rettigheder over løsøre (TL §§ 37 og 38)	336
2.2.3.2.	Forholdet mellem flere panthavere (TL § 40)	341
2.2.4.	Panthaverens fyldestgørelse	346
2.2.5.	Panterettens ophør uden fyldestgørelse	347
2.3.	Pant i løsøre	347
2.3.1.	Underpant	347
2.3.1.1.	Sikringsakten	347
2.3.1.2.	Forholdet mellem parterne	349
2.3.1.3.	Forholdet til tredjemand	350
2.3.1.4.	Panthaverens fyldestgørelse	350
2.3.1.5.	Panterettens ophør uden fyldestgørelse	350
2.3.2.	Håndpant	351
2.3.2.1.	Sikringsakten	351
2.3.2.2.	Forholdet mellem parterne	352
2.3.2.3.	Forholdet til tredjemand. Panthaverens fyldestgørelse	352
2.3.2.4.	Panterettens ophør uden fyldestgørelse	353
2.4.	Pant i fordringer	353
2.4.1.	Simple fordringer	354
2.4.1.1.	Sikringsakten	354
2.4.1.2.	Forholdet mellem parterne	354
2.4.1.3.	Forholdet til tredjemand	354
2.4.1.4.	Panthaverens fyldestgørelse	354
2.4.1.5.	Panterettens ophør uden fyldestgørelse	355
2.4.2.	Fordringer af »særlig beskaffenhed« (Gbl. § 31, stk. 4)	355
2.4.3.	Omsætningsgældsbreve	355
2.4.3.1.	Sikringsakten	355

2.4.3.2.	Forholdet mellem parterne	356
2.4.3.3.	Forholdet til tredjemand	356
2.4.3.4.	Panthaverens fyldestgørelse	356
2.4.3.5.	Panterettens ophør uden fyldestgørelse	356

Kapitel 13. Kaution 358–378

1.	<i>Solidarisk hæftelse og kaution</i>	358
2.	<i>Forskellige kautionsformer</i>	359
2.1.	Forpligtelsens aktualisering	359
2.2.	Kautionens genstand	360
2.2.1.	Hvilken hovedstol?	361
2.2.2.	Delkaution (»fuldstændig for en del«)	361
2.2.3.	Tabskaution	363
2.2.4.	Efterkaution og kontrakaution	363
2.3.	Hæftelsens omfang	364
3.	<i>Kautionsaftalens indgåelse</i>	364
3.1.	Løftets afgivelse	365
3.2.	Ugyldighed – forudsætninger	365
4.	<i>Kautionistens opsigelsesret</i>	366
5.	<i>Kautionistens regreskrav</i>	367
5.1.	Det afledede regreskrav	368
5.2.	Det selvstændige regreskrav	369
5.3.	Indtræden i sikkerheder stillet af hovedmanden	370
5.4.	Regres mod tredjemand	370
6.	<i>Betydningen af ændringer vedr. hovedforholdet</i>	371
6.1.	Ophør af hovedfordringen	371
6.2.	Andre forhold	371
6.2.1.	Misligholdelse	371
6.2.2.	Henstand	372
6.2.3.	Bortfald af sikkerheder	372
7.	<i>Anmeldelsesretten ved hovedmandens og kautionistens konkurs</i>	374
7.1.	De vigtigste synspunkter bag anmeldelsesretten	374

7.2.	Anmeldelsesretten i hovedmandens bo	374
7.3.	Anmeldelsesretten i kautionistens bo	376
8.	<i>Forældelse i kautionsforhold</i>	376

Kapitel 14. Forsikring 379–406

1.	<i>Indledning</i>	379
1.1.	Hvad er forsikring?	379
1.2.	Forskellige former for forsikring	379
1.3.	Formålet med forsikring	380
1.4.	Forsikringsaftaleloven	380
2.	<i>Forsikringsaftalen</i>	381
2.1.	Aftalens indgåelse	381
2.2.	Aftalens fortolkning	382
2.3.	Tilsidesættelse af forsikringsvilkår	382
2.4.	Oplysningspligten	382
2.5.	Policens betydning	384
3.	<i>Parternes hovedforpligtelser</i>	385
3.1.	Selskabets forpligtelse	385
3.2.	Forsikringstagerens pligt til at betale præmie	386
4.	<i>Den sikredes biforpligtelser</i>	387
4.1.	Fareforøgelse	387
4.2.	Sikkerhedsforskrifter	388
4.3.	Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	390
4.4.	Den sikredes pligt til at afværge og begrænse skaden	393
4.5.	Anmeldelse af forsikringsbegivenheden	394
5.	<i>Forsikringserstatningen</i>	395
5.1.	Interessebegrebet	395
5.2.	Vindingsforbudet i FAL § 39, stk. 1	395
5.3.	Hvilke interesser er forsikret?	396
5.4.	Hvis interesse er forsikret?	396
5.5.	Forsikringserstatningens fastsættelse	398
5.5.1.	Totalskade	398
5.5.1.1.	Erstatning på grundlag af genanskaffelsesprisen	398
5.5.1.2.	Erstatning på grundlag af nyværdiforsikring	399

5.5.1.3.	Erstatning på grundlag af salgsprisen	400
5.5.2.	Partiel skade	400
5.5.3.	Overforsikring	400
5.5.4.	Takseret police	401
5.5.5.	Underforsikring	401
5.5.6.	Selvrisiko	402
5.5.7.	Dobbeltforsikring	402
5.5.8.	Erstatningens udbetaling – forfaldstid – forældelse	403
6.	<i>Specielle problemer ved livsforsikring og anden personforsikring</i>	404
6.1.	Forsikring til gunst for tredjemand	404
6.2.	Livsforsikringer som pantsikkerhed	405
6.3.	Indskrænkning i adgangen til kreditorforfølgning	405
7.	<i>Selskabets regresret</i>	406
<i>Kapitel 15. Transport</i>		407–436
1.	<i>Indledning. Beskrivelse af transportretten</i>	407
1.1.	Sammenhængen med køberetten og andre retsdiscipliner	407
1.2.	Transportformer og retskilder	408
1.2.1.	De fire transportformer	408
1.2.2.	Retskilder	408
1.2.3.	Successive transporter	409
1.2.4.	Aftalernes indgåelse	410
1.2.5.	Mellemmænd og medagerende	410
2.	<i>Fragtdokumenterne</i>	412
2.1.	Beskrivelse af dokumenterne	412
2.1.1.	Certeparti og konnossement	412
2.1.2.	Andre fragtdokumenter. Fragtbreve	415
2.2.	Transportdokumenternes køberetlige funktion. Betaling mod dokumenter. Remburs	416
2.3.	Sammenfatning	420
3.	<i>Transportansvaret</i>	421
3.1.	Indledning	421
3.2.	Søretligt transportansvar	421
3.2.1.	Generelt om parternes forpligtelser	421

3.2.2.	Transportansvaret. Ansvarsgrundlaget	423
3.2.3.	Afgrænsning af området for de præceptive ansvarsregler	424
3.2.4.	Nærmere om de legale ansvarsregler	426
3.2.5.	Erstatningens størrelse	429
3.2.6.	Reklamation og forældelse	429
3.2.7.	Ansvar for urigtig udlevering af godset	430
3.2.8.	Fragtbetaling	430
3.3.	Andet transportansvar. Luft-, jernbane- og landevejstransport	431
3.3.1.	Generelt om parternes forpligtelser	431
3.3.2.	Transportansvaret. Ansvarsgrundlaget	432
3.3.3.	Erstatningens størrelse	433
3.3.4.	Reklamation og forældelse	433
3.4.	Sammenhængen med forsikringsretten	434
4.	<i>Konnossementansvar. Andet oplysningsansvar</i>	435
4.1.	Indledning	435
4.2.	Konnossementansvar	436
4.3.	Internationale fragtbreve	436

<i>Kapitel 16. Arbejdsforhold</i>		437–456
1.	<i>Indledning</i>	437
1.1.	Emnets afgrænsning	437
1.2.	Arbejdsforholdets sociale karakter	437
2.	<i>Arbejdsforholdets retskilder</i>	438
2.1.	Love	438
2.1.1.	Funktionærloven (FUL)	438
2.1.2.	Medhjælperloven (Mhl.)	439
2.1.3.	Lærlingeloven	439
2.1.4.	Sømandsloven	440
2.2.	Kollektive arbejdsoverenskomster	440
2.2.1.	Indgåelse	441
2.2.2.	Den kollektive overenskomsts virkninger	441
2.2.3.	Kutymer	442
2.3.	Den individuelle arbejdsaftale	442
3.	<i>Indgåelse af arbejdsaftaler</i>	443
3.1.	Formkrav	443
3.2.	Begrænsninger i aftalefriheden	443

3.2.1.	Lovmæssige begrænsninger	443
3.2.2.	Overenskomstmæssige begrænsninger	443
4.	<i>Arbejdsforholdets indhold</i>	444
4.1.	Arbejdstagerens krav på vederlag	444
4.1.1.	Arbejdslønnen	444
4.1.1.1.	Tidløn	444
4.1.1.2.	Akkordløn	446
4.1.1.3.	Løn for arbejdsfri perioder	446
4.1.1.4.	Fratrædelses- og efterløn	448
4.2.	Andre rettigheder	448
4.3.	Arbejdstagerens pligter	449
4.3.1.	Arbejdsforpligtelsen	449
4.3.2.	Sideløbende hverv	450
4.3.3.	Loyalitetskrav m.v.	450
4.3.4.	Overarbejde	450
5.	<i>Misligholdelse</i>	451
6.	<i>Arbejdsforholdets ophør</i>	452
6.1.	Opsigelse	452
6.2.	Usaglige opsigelser	453
6.3.	Ejerskifte	453
6.4.	Konkurs og dødsfald	454
7.	<i>Retstvister i arbejdsforhold og deres løsning</i>	455
7.1	Kollektive overenskomstforhold	455
7.1.1.	Arbejdsretten	455
7.1.2.	Faglig voldgift	455
7.2.	Den individuelle arbejdsaftale	456
7.3.	Læringlevoldgift	456
<i>Kapitel 17. Andre enkelte kontraktforhold</i>		457-491
1.	<i>Lån og leje</i>	457
1.1.	Lån	457
1.2.	Leje	457
1.2.1.	Begrebet leje i almindelighed	457
1.2.2.	Særligt om lejelovgivningens anvendelsesområde	458

2.	<i>Forvaring</i>	460
2.1.	Indledning	460
2.2.	Regulær forvaring	460
2.3.	Irregulær forvaring	461
3.	<i>Bearbejdsforhold. Entreprise</i>	461
3.1.	Indledning. Begreb (terminologi). Afgrænsning af fremstillingen	461
3.2.	Aftalens indgåelse og gyldighed	463
3.3.	Aftalens indhold og fortolkning m.v.	465
3.3.1.	Kontraktfrihed	465
3.3.2.	Aftalegrundlaget («kontraktmaterialet»)	465
3.3.3.	Standardvilkår. Særligt om AB 72	467
3.3.4.	Entreprisefalters fortolkning og udfyldning	469
3.4.	Forskellige entrepriseformer	470
3.5.	Entrepriseforholdets parter. Repræsentation og samvirke	471
3.5.1.	Underentreprise o.l.	471
3.5.2.	Skyldovertagelse og transport	472
3.5.3.	Fuldmagt. Rådgivende teknikeres stilling	473
3.5.4.	Generelt om årsagsproblemer og om samvirkets betydning	475
3.5.4.1.	Indledning	475
3.5.4.2.	Forhold på bygherreside	476
3.4.4.3.	Bevisproblemer	477
3.6.	Risikoens overgang	478
3.7.	Entreprenørens ydelse. Entreprenørens misligholdelse	479
3.7.1.	Forsinkelse	480
3.7.2.	Mangler	483
3.8.	Bygherrens ydelse	489
<i>Kapitel 18. International privatret</i>		492-511
1.	<i>Indledning</i>	492
2.	<i>Retskilderne og enhedsbedømmelse</i>	493
2.1.	Retskilderne	493
2.2.	Enhedsbedømmelse	494
3.	<i>Lovvalgsreglerne</i>	495
3.1.	Referensleddet	496
3.2.	Henvisningsleddet	497

3.3.	Udvælgelsesleddet	498
4.	<i>Rettigheders stiftelse</i>	500
4.1.	Aftaler	500
4.1.1.	Myndighed	500
4.1.2.	Aftalers indgåelse	501
4.1.3.	Aftalers ugyldighed	502
4.1.4.	Fuldmagt	502
4.1.5.	Formregler	503
4.2.	Erstatning uden for kontraktsforhold	503
5.	<i>Fordringer på penge</i>	503
6.	<i>Løsørekøb</i>	504
6.1.	Området for løsørekøbsloven	504
6.1.1.	Internationale løsørekøb	505
6.1.2.	Referensområdet for løsørekøbsloven	505
6.2.	Lovvalsreglerne i løsørekøbsloven	506
6.2.1.	Partsautonomien	506
6.2.2.	De deklaratoriske lovvalsregler	507
6.2.3.	Fremgangsmåden ved undersøgelse	507
6.2.4.	Ordre public	507
6.3.	Tingsretlige spørgsmål	508
7.	<i>Køb og salg af fast ejendom</i>	508
8.	<i>Leje</i>	509
8.1.	Fast ejendom	509
8.2.	Løsøre	509
9.	<i>Forsikring</i>	510
10.	<i>Transportforhold</i>	510
11.	<i>Entreprise</i>	510
12.	<i>Arbejdsforhold</i>	510

<i>Kapitel 19. Tvangsfuldbyrdelse og konkurs</i>	512-564	
1.	<i>Indledning</i>	512
2.	<i>Individualforfølgning og universalforfølgning</i>	513
3.	<i>Genstanden for kreditorforfølgning</i>	514
3.1.	Tredjemands ret	515
3.1.1.	Solgte og pantsatte aktiver	515
3.1.2.	Legitimation eller besiddelse	516
3.2.	Gensidigt bebyrdende kontrakter	517
3.2.1.	Udlæg	517
3.2.2.	Konkurs	518
3.3.	Aktiver undtaget fra kreditorforfølgning	519
3.3.1.	Båndlagte aktiver	519
3.3.2.	Livsforsikring, indekstrakter og selv pensioneringskonti ...	519
3.3.3.	Etableringskonti og investeringsfonds	520
3.3.4.	Bundne lejeforhøjelsesbeløb	520
3.3.5.	Personlige rettigheder	520
3.3.6.	Trangsbeneficiet	520
3.3.7.	Andre aktiver af særlig betydning for skyldneren	520
3.4.	Fremtidige erhvervelser	521
4.	<i>Udlæg</i>	521
4.1.	Grundlaget for udlæg	521
4.1.1.	Domme	521
4.1.2.	Voldgiftskendelser	522
4.1.3.	Forlig	522
4.1.4.	Pantebreve	522
4.1.5.	Gældsbreve	522
4.1.6.	Veksler og checks	523
4.1.7.	Krav tillagt udpantningshjemmel	523
4.2.	Fremgangsmåden	523
4.3.	Udlæggets stiftelse og indhold samt sikringsakter ved udlæg ...	524
4.3.1.	Udlæg i penge	524
4.3.2.	Udlæg til forauktionering	524
4.3.2.1.	Fast ejendom	524
4.3.2.2.	Løsøre	524
4.3.2.3.	Fordringer	525
4.4.	Tvangsauktion	525

4.5.	Arrest	526
4.5.1.	Grundlaget for arrest	527
4.5.2.	Arrestens stiftelse og retsvirkninger	527
5.	<i>Naturalopfyldelse</i>	528
6.	<i>Forbud</i>	529
7.	<i>Betalingsstandsning</i>	529
7.1.	Fristdagssystemet	530
7.2.	De ydre rammer for betalingsstandsningssystemet	532
7.3.	Bistand og tilsyn	533
7.4.	Skyldnerens dispositioner	535
7.5.	Udlæg	536
8.	<i>Konkurs</i>	537
8.1.	Konkursbetingelserne	538
8.1.1.	Konkurs efter en fordringshavers begæring	538
8.1.2.	Konkurs efter skyldnerens begæring	539
8.1.3.	Konkurs uden begæring	540
8.2.	Retsvirkningerne af konkurs	540
8.2.1.	Skyldnerens dispositioner	540
8.2.2.	Udlæg og arrest	542
8.3.	Omstødelse	542
8.3.1.	Omstødelse af kreditorbegunstigelser	543
8.3.1.1.	Konkurslovens § 74	543
8.3.1.2.	Konkurslovens § 67 og § 70	544
8.3.1.3.	Konkurslovens § 72, stk. 1	546
8.3.2.	Omstødelse af udlæg	546
8.3.3.	Omstødelse af forringende dispositioner	547
8.3.3.1.	Gaver og afkald på falden arv	547
8.3.3.2.	Løn til skyldnerens nærstående	547
8.3.3.3.	Dispositioner foretaget efter fristdagen	547
8.3.3.4.	Forringende dispositioner i almindelighed	548
8.4.	Konkursordenen – boets passiver	549
8.4.1.	Massekrav	549
8.4.1.1.	Begravelsesomkostninger	549
8.4.1.2.	Omkostninger ved konkursens indtræden	549
8.4.1.3.	Boets forpligtelser	549
8.4.2.	Krav opstået ved forsøg på at afværge konkurs (sekundære massekrav)	549

8.4.3.	Konkurskreditorerne	550
8.4.3.1.	Lønprivilegiet	550
8.4.3.2.	Leverandørprivilegiet	551
8.4.3.3.	De simple kreditorer	551
8.4.3.4.	De efterstillede krav	551
8.5.	Panthaveres retsstilling	552
8.5.1.	Dividendespørgsmål	552
8.5.2.	Fyldestgørelse	552
8.6.	Konkursboets administration og afslutning	554
9.	Tvangsakkord	554
9.1.	Frivillig akkord eller tvangsakkord	554
9.2.	Tvangsakkordprocessen	556
9.3.	Former for tvangsakkord	557
9.4.	Fordringerne i tvangsakkord	559
9.4.1.	De ikke-berørte fordringer	559
9.4.1.1.	Fordringer stiftet efter åbning af akkordforhandling	560
9.4.1.2.	Fordringer med fortrinsret i konkurs	560
9.4.1.3.	Gældsforpligtelser godkendt af tillidsmændene	560
9.4.1.4.	Småfordringer	561
9.4.2.	Akkordfordringerne	561
9.4.2.1.	Akkordkrav og eliminerede krav	561
9.4.2.2.	Ligelighedsprincippet	562
9.4.2.3.	Mindstedividende	562
9.5.	Panthaveres retsstilling	563
9.6.	Tvangsakkordens retsvirkninger	564

Kapitel 20. Selskabsret 565–640

1.	<i>Begreb og afgrænsning</i>	565
1.1.	Begrebet selskab	565
1.2.	Begrebet juridisk person	566
2.	<i>De forskellige selskabsarter</i>	567
2.1.	Den selskabsretlige kontraktfrihed	567
2.2.	Kort beskrivelse af de enkelte selskabstyper	568
2.2.1.	Inddelingskriterierne	568
2.2.2.	De mest almindelige selskabstyper	568
3.	<i>Motiver ved valg af selskabsform</i>	570

4.	<i>Interessentskaber</i>	577
4.1.	Begreb og retsgrundlag	577
4.2.	Interessentskabets stiftelse	579
4.3.	Forholdet mellem interessenterne	579
4.3.1.	Kapitalindskud	579
4.3.2.	Ejerforholdet i interessentskabet	580
4.3.3.	Interessenternes forpligtelser	581
4.3.4.	Fordeling af overskud og underskud	581
4.3.5.	Ledelsen af interessentskabet	582
4.3.6.	Pligt til at varetage selskabets interesser	582
4.3.7.	Ret til at føre tilsyn og kontrol med selskabet	583
4.4.	Forholdet til tredjemand	583
4.4.1.	Fuldmagt og gensidig signatur	583
4.4.2.	Hæftelsen over for kreditorerne	585
4.4.2.1.	Interessentskabets kreditorer (fælleskreditorer)	585
4.4.2.2.	Særkreditorer	586
4.4.2.3.	Processuelle spørgsmål	587
4.5.	Offentlighed og regnskabspligt	588
4.6.	Indtræden af nye interessenter og overdragelse af andele i interessentskabet	588
4.7.	Interessentskabers opløsning	589
4.7.1.	Opløsningsgrunde	589
4.7.2.	Fuldstændig opløsning af interessentskabet	590
4.7.3.	Udløsning af enkelte interessenter	590
4.8.	Interessentskabets og interessenternes skattemæssige stilling	590
5.	<i>Kommanditselskaber, stille selskaber og partrederier</i>	591
5.1.	Kommanditselskaber	591
5.2.	Stille selskaber	593
5.3.	Partrederier	594
5.4.	Skattemæssige forhold	595
6.	<i>Aktieselskaber og anpartsselskaber</i>	595
6.1.	Indledning	595
6.1.1.	Retsudviklingen	595
6.1.2.	Begrebsbestemmelse m.v.	598
6.1.3.	Koncernbegrebet	600
6.1.4.	Disponeringen af fremstillingen	600
6.2.	Stiftelse	601
6.2.1.	Stifterne og stiftelsesoverenskomst	601
6.2.2.	Vedtægter	604

6.2.3.	Tilvejebringelse af aktiekapitalen	606
6.2.4.	Afholdelse af konstituerende generalforsamling	606
6.2.5.	Selskabets optagelse i aktieselskabs-registret	607
6.2.6.	Retsstillingen under stiftelsen	608
6.2.7.	Særligt om stiftelse af anpartsselskaber	608
6.2.8.	Skattemæssige spørgsmål ved stiftelsen af et aktieselskab eller anpartsselskab	609
6.3.	Aktiekapital og aktier (underskudskapital og andele i anpartsselskaber)	610
6.3.1.	Aktiekapital	610
6.3.2.	Aktier, aktiebrev og aktiebog	611
6.3.3.	Opdeling i aktieklasser	613
6.3.4.	Aktionæroverenskomster	614
6.3.5.	Egne aktier	614
6.3.6.	Konvertible obligationer og udbyttegivende gældsbreve	615
6.3.7.	Indskudskapital samt andele i anpartsselskaber	615
6.4.	Aktieselskabers og anpartsselskabers organisation	616
6.4.1.	Generalforsamlingen	616
6.4.1.1.	Generalforsamlingens kompetence	617
6.4.1.2.	Indkaldelse og afholdelse af generalforsamling	617
6.4.1.3.	Særligt om indkaldelse af generalforsamling som følge af kapitaltab	618
6.4.1.4.	Minoritetsbeskyttelsesregler	619
6.4.2.	Selskabets ledelse	620
6.4.2.1.	Forretningsførelsen indadtil	620
6.4.2.2.	Forholdet til tredjemand	623
6.4.3.	Revision og granskning	624
6.4.4.	Årsregnskab og koncernregnskab	626
6.4.5.	Erstatningsansvar og straf	627
6.4.6.	Særligt om anpartsselskabers organisation	628
6.5.	Forholdet mellem selskab og aktionærer	629
6.5.1.	Udbyttedeling, udbyttebegrænsning og reservefonds	629
6.5.2.	Aktionærlån	630
6.6.	Aktieselskabers og anpartsselskabers opløsning	631
6.7.	Fusion og omdannelse fra A/S til ApS og omvendt	632
6.8.	Beskatning af selskabet og aktionærerne (anpartshaverne) ...	632
7.	<i>Andre selskaber med begrænset ansvar</i>	634
8.	<i>Foreninger</i>	635

9.	<i>Selvejende institutioner – formålssubjekter</i>	637
10.	<i>Reform af selskabsretten</i>	638
<i>Kapitel 21. Immaterialret. Markedsføringsret. Monopolret</i>		641–694
1.	<i>Indledning</i>	641
1.1.	<i>Almindelig oversigt</i>	641
2.	<i>Immaterialrettighederne</i>	647
2.1.	<i>Ophavsretten</i>	647
2.1.1.	<i>Loven</i>	647
2.1.2.	<i>Hvilke værker beskyttes?</i>	647
2.1.3.	<i>Ophavsrettens stiftelse og subjekt</i>	649
2.1.4.	<i>Ophavsrettens indhold. Bearbejdelse</i>	649
2.1.5.	<i>Indskrænkninger i ophavsretten</i>	651
2.1.5.1.	<i>Begrundelsen</i>	651
2.1.5.2.	<i>Privat kopiering</i>	652
2.1.5.3.	<i>Citatretten</i>	652
2.1.5.4.	<i>Andre indskrænkninger</i>	653
2.1.6.	<i>Ophavsrettens overgang til andre</i>	653
2.1.7.	<i>Ophavsrettens ophør</i>	655
2.1.8.	<i>»Andre rettigheder«</i>	655
2.1.9.	<i>Retshåndhævelse</i>	656
2.2.	<i>Patent</i>	656
2.2.1.	<i>Loven</i>	656
2.2.2.	<i>Den patenterbare opfindelse</i>	656
2.2.3.	<i>Patentrettens stiftelse</i>	658
2.2.3.1.	<i>Prioritetsprincippet</i>	658
2.2.3.2.	<i>Patentansøgningen og dens behandling</i>	658
2.2.4.	<i>Patentrettens subjekt</i>	659
2.2.5.	<i>Patentrettens indhold</i>	659
2.2.5.1.	<i>Eneretten og dens begrænsning</i>	659
2.2.5.2.	<i>Beskyttelsesområdet</i>	660
2.2.6.	<i>Patentrettens overgang til andre</i>	660
2.2.7.	<i>Patentrettens ophør</i>	661
2.2.8.	<i>Retshåndhævelse</i>	661
2.3.	<i>Mønsterretten</i>	661
2.4.	<i>Kendetegnsretten</i>	663
2.4.1.	<i>Lovgivningen</i>	663

2.4.2.	<i>Kendetegnsbegrebet – inddelinger</i>	663
2.4.3.	<i>Kendetegnsrettens stiftelse</i>	665
2.4.3.1.	<i>Stiftelsesmåderne</i>	665
2.4.3.2.	<i>Betingelser for stiftelsen</i>	666
2.4.3.3.	<i>Registreringen af kendetegn</i>	666
2.4.4.	<i>Rettens subjekt</i>	666
2.4.5.	<i>Rettens indhold</i>	667
2.4.5.1.	<i>Eneretten</i>	667
2.4.5.2.	<i>Beskyttelsesområdet – forvekslingskriteriet</i>	667
2.4.6.	<i>Rettens overgang til andre</i>	669
2.4.7.	<i>Rettens ophør</i>	670
2.4.8.	<i>Retsbeskyttelsen</i>	670
3.	<i>Markedsføringsret</i>	671
3.1.	<i>Konkurrenceregulering og forbrugerbeskyttelse</i>	671
3.2.	<i>Generalklausulen</i>	671
3.3.	<i>Efterligningsbeskyttelsen – beskyttelse af</i> <i>den erhvervsretlige status</i>	673
3.4.	<i>Erhvervshemmeligheder og know-how</i>	675
3.4.1.	<i>Strafferetlig beskyttelse</i>	675
3.4.2.	<i>Privatretlig beskyttelse</i>	676
3.4.3.	<i>Know-how</i>	677
3.5.	<i>Vildledende angivelser og oplysningspligt</i>	677
3.6.	<i>Garantier</i>	679
3.7.	<i>Særlige afsætningsformer</i>	680
3.8.	<i>Aftalereguleringen – Samspillet med civilretten</i>	681
3.9.	<i>Retshåndhævelsen</i>	683
4.	<i>Monopol- og konkurrencebegrænsning</i>	684
4.1.	<i>Almindelig orientering</i>	684
4.1.1.	<i>Lovgivningen</i>	684
4.1.2.	<i>De økonomiske markedsforskelde –</i> <i>Monopollovens hovedprincipper</i>	685
4.2.	<i>Monopollovens formål og område</i>	686
4.3.	<i>Anmeldelse og registrering</i>	687
4.3.1.	<i>Anmeldelsespligten</i>	687
4.3.2.	<i>Registrering og offentliggørelse</i>	688
4.3.3.	<i>Retsvirkningen af manglende eller for sen anmeldelse</i>	689
4.4.	<i>Godkendelse af mindstepriser eller -avancer</i>	689
4.5.	<i>Monopoltilsynets beføjelser</i>	690
4.6.	<i>Særligt om kontraheringspligt</i>	691

4.7.	Monopolmyndighedernes organisation	692
4.8.	Sanktioner	692
4.9.	Fællesmarkedets konkurrenceregler	693
<i>Kapitel 22. Ægtefællers formueforhold</i>		695–716
1.	<i>Indledning</i>	695
2.	<i>Det almindelige formuefællesskab</i>	695
2.1.	Særråden	696
2.1.1.	Modifikationer til hovedreglen om særråden	697
2.1.1.1.	Krav om ægtefællesamtykke ved dispositioner over fast ejendom	698
2.1.1.2.	Krav om ægtefællesamtykke ved dispositioner over løsøre	699
2.2.	Særhæften	700
2.2.1.	Modifikationer til hovedreglen om særhæften	702
2.2.1.1.	Reglen i retsvirkningslovens § 11	702
2.3.	Særdeles sameje mellem ægtefæller	703
3.	<i>Særeje</i>	703
3.1.	Etablering af særeje	704
3.1.1.	Særeje etableret ved ægtepagt	704
3.1.2.	Særeje etableret ved arv	705
3.1.3.	Særeje etableret ved gave	705
3.1.4.	Særeje qua surrogation	706
3.1.5.	Indtægt af særeje	706
4.	<i>Gaver mellem ægtefæller</i>	706
4.1.	Kravet om ægtepagt	706
4.2.	Kreditorernes stilling, når der er oprettet ægtepagt	707
4.2.1.	Retsvirkningslovens § 33	708
4.2.2.	Konkurslovens omstødsregler	708
4.3.	Undtagelse fra ægtepagtskravet	708
4.4.	Specialregler	709
4.4.1.	Retsvirkningslovens § 30, stk. 2	709
4.4.2.	Retsvirkningslovens § 31	709
5.	<i>§ 15, stk. 2-retigheder</i>	709
6.	<i>Skifte – formuefællesskabets ophør</i>	710

6.1.	Hvilke begivenheder bevirker, at formuefællesskabet ophører	710
6.2.	Fællesformuens deling ved skifte	711
6.2.1.	Den kvantitative fordeling	711
6.2.1.1.	Vederlagskrav	712
6.2.1.2.	Skævdeling ved visse kortvarige ægteskaber	712
6.2.1.3.	Skævdeling ved småboer	713
6.2.1.4.	Forlods udtagelse af genstande til personligt brug	713
6.2.2.	Den kvalitative fordeling	713
6.3.	§ 15, stk. 2-rettighebers behandling på skifte	714
6.4.	Særejes behandling ved separation, skilsmisse, bosondring og omstødelse	715
<i>Papirløse samlivsforhold</i>		716
<i>Kapitel 23. Arv og dødsboskifte</i>		719–749
1.	<i>Indledning</i>	717
2.	<i>Legal arv</i>	717
2.1.	Slægtninges arveret	718
2.1.1.	Arveklasserne	718
2.1.2.	Slægtskab grundet på adoption	719
2.1.3.	Børn født uden for ægteskab	720
2.2.	Ægtefællens arveret samt uskiftet bo	720
2.2.1.	Ægtefællens arveret i konkurrence med førstafødtes livsarvinger	721
2.2.2.	Ægtefællens arveret i konkurrence med førstafødtes udarvinger	721
2.2.3.	Ægtefællens skiftefordele	722
2.2.3.1.	Genstande til personlig brug og børnenes brug	722
2.2.3.2.	Bohave og arbejdsredskaber	722
2.2.3.3.	50.000 kr.'s-reglen	722
2.2.3.4.	Udtagelsesret og udløsningsret	723
2.2.3.5.	Henstand med udbetaling af arv	723
2.2.4.	Uskiftet bo	724
2.2.4.1.	Betingelserne for at sidde i uskiftet bo	724
2.2.4.2.	Det uskiftede bos aktiver og passiver	725
2.2.4.3.	Den længstlevende ægtefælles rådighed i levende live	726
2.2.4.4.	Den længstlevende ægtefælles rådighed ved testamente	726

2.2.4.5.	Det uskiftede bos ophør – herunder delingsforholdet	727
3.	<i>Testamentsarv</i>	729
3.1.	Oprettelse af testamente	730
3.2.	Arveladerens testationskompetence	730
3.2.1.	Tvangsarv	730
3.2.1.1.	Båndlæggelse af livsarvingers tvangsarv	731
3.2.1.2.	Testationsret over landbrugsejendomme	731
3.2.1.3.	Arvelovens § 26, stk. 2	731
3.2.1.4.	Tvangsarv kan gøres til særeje	732
3.2.2.	Konservative arvepagter	732
3.2.3.	Tredjemands viljeserklæring – gensidige testamenter	732
3.2.4.	Specielle begrænsninger i en gift testators testationsret	733
3.3.	Testamenters ugyldighed	734
3.4.	Testamenters fortolkning	734
4.	<i>Dødsgaver</i>	735
5.	<i>Bortfald af arveadkomst</i>	736
5.1.	Arveafkald vedrørende forventet arv	736
5.2.	Testamenters tilbagekaldelse	737
5.3.	Andre tilfælde hvor arveadkomsten bortfalder	738
5.3.1.	Separation og skilsmisse	738
5.3.2.	Hævet forlovelse	738
5.3.3.	Bristede forudsætninger	738
5.3.4.	Forbrydelse af arveret	739
6.	<i>Arveforskud – arveadkomst</i>	739
7.	<i>Arvefaldet</i>	740
7.1.	Arvinger skal overleve arveladeren	740
7.2.	Afviklingen af den afdødes forpligtelser	741
7.2.1.	Summariske afslutningsmåder	741
7.2.1.1.	»Afdøde efterlader sig intet«	741
7.2.1.2.	Dødsboet udlægges for begravelsesudgifterne	741
7.2.1.3.	Dødsboet udlægges til dækning af privilegerede fordringer	742
7.2.1.4.	Dødsboet udlægges til ægtefællen uden skifte	742
7.2.2.	Offentligt skifte	742
7.2.2.1.	Gældsfragåelsesboer	743
7.2.2.2.	Gældsvedgåelsesboer	744

7.2.3.	Privat skifte	745
7.2.4.	Dødsboer med en efterlevende ægtefælle	746
7.3.	Afkald på falden arv	747
8.	<i>Arvens opgørelse og deling mellem arvingerne</i>	747
8.1.	Offentligt skifte	747
8.2.	Privat skifte	748
	Anvendte forkortelser	750
	Sagregister	751